

[Bjørn Elmquist]

Nu sætter jeg ikke lighedstegn mellem abstrakt og banal. Jeg vil prøve på at forklare, hvad jeg mener der er af konkret indhold i retten til at være forskellig.

Det har det konkrete indhold, at man har ret til en genetisk arvemasse, der ikke er manipuleret med ad kunstig vej, ad videnskabelig vej. Det er et helt konkret indhold. Og så sagde jeg før: der må nok forudses visse undtagelser fra en sådan menneskeret, en sådan rettighed. Det kunne være livstruende genetisk betingede sygdomme, som man – og så er spørgsmålet, hvem »man« skal være; det kan være det etiske råd, indenrigsministeren taler om; det kan være kommissionen, det kan være folketetinget, det kan måske være et andet organ, som har et bredt fundament, som accepteres – gerne ville have fjernet fra menneskeheden. Der kommer vi ind på den glidebane, jeg var inde på før.

Det kan være svært at afgrænse, men jeg mener nok, at jeg hermed har tilkendegivet et konkret indhold af retten til at være forskellig.

(Kort bemærkning).

Margrete Auken (SF):

Jeg synes også, at det var en konkretisering, bare ikke af udtrykket retten til at være forskellig. Der ligger her i og for sig ikke andet end beskyttelsen mod kloning. Der skal meget til, før vi ikke er forskellige. Der skal laves kloning, ellers er vi forskellige, ligegyldig hvor omhyggeligt vi ellers laver racehygiejne. Derfor mener jeg – det er i den sammenhæng, abstrakt og banal bliver identiske, det er det ikke altid, men det bliver det her – en tom beskrivelse. Jeg vil godt vide: er definitionen alene, at der ikke må være manipuleret med vores arvemasse?

Det vil sige, at der i denne menneskeret ingen beskyttelse er, så vidt jeg kan høre, mod retten til at være syg, til at være åndssvag, til at have hareskår, til at have en forkert kromosomsammensætning. Vi ved, at 80 pct. af de fostre, hvor man registrerer kromosomafvigelse, aborteres.

(Kort bemærkning).

Bjørn Elmquist (V):

Jeg mener også, at det giver konkret beskyttelse helt afhængigt af, hvordan man de-

finerer undtagelserne. Jeg mener ikke, det kun vedrører kloning. Det er at anlægge en meget indskrænkende fortolkning af begrebet forskellighed. Det er blot en overskrift, man sætter på. Når vi siger »retten til livet«, er der også mange, der beder om at få defineret: hvad er egentlig »livet« for noget?

Alice Faber (SF):

I filmen »Fremtidens Børn« siger James Bonner, en biolog fra Californien: »Sex er sjovt, men ikke den bedste måde at lave børn på«. Dette citat er et synspunkt i den debat, der foregår om medicinske teknikker, og som vi nu i dag skal have om etik og medicinsk teknik. Bonner giver i citatet udtryk for, at det bedste nok var, at teknikken overtog forplantningen. Det er netop disse udsigter, der får de fleste af os til at sige, at nu er nogle grænser for brugen af den nye viden ved at være nået.

Denne debat kommer forhåbentlig ikke kun til at handle om forsvar og angreb på den medicinske forskningsfrihed. Den skulle også gerne handle om menneskelige værdier, vi gerne vil fastholde, og de tidligere ordførere har da også meget klart vist, at det er de menneskelige værdier, de vil have med ind i drøftelsen.

Ministeren har ikke givet os en redegørelse for de etiske normer, der kan ligge til grund for de forskellige teknikker. Det er beklageligt. I Sverige har man forsøgt at redegøre for de etiske normer i forbindelse med debatten. Hovedspørgsmålene i debatten må være: vil vi være med til at behandle et andet menneske som et rent middel? Hvornår begynder det menneskelige liv? Ved undfangelsen eller ved fødslen – for at tage to yderpunkter? Selv om vi ikke alle kan finde os til rette med, at ved undfangelsen begynder livet, har vi respekt for de levende spirer, som kan blive til et menneske. Respekten betyder, at der skal sættes grænser for forsøg og forskning på området ud fra respekten for det menneskelige individ.

Men hvad er baggrunden for, at vi er kommet så vidt? Hvorfor interesserer lægerne sig så meget for disse teknikker? Flere bliver ufrugtbare i den vestlige verden end tidligere, og det er der forskellige årsager til. Forskellige stofpåvirkninger kan nedsætte frugtbarheden både hos mænd og kvinder. Det kan være lægemidler, alkohol, tungme-